

Antallet af bedrifter med svin er også faldet i perioden fra 1990 til 1999. I 1990 var der knap 30.000 bedrifter med svin, hvilket i 1999 var faldet til godt 15.500 bedrifter. I den betragtede periode er der således sket en betydelig koncentration af svineholdet, idet det samlede antal svin i perioden steg med knap 22 pct.

Selvom landbruget beskæftiger færre mennesker nu end tidligere, har erhvervets procentvise andel af landets samlede bruttoværditilvækst været stigende fra 1966 til 1999. I 1966 udgjorde produktionen i landbruget således 2,8 pct. af landets samlede værditilvækst, hvilket i 1999 var steget til 3,5 pct.

Landdistrikterne befinder sig derfor i en brydningstid, hvor landbrugets befolkningsmæssige og beskæftigelsesmæssige rolle – uanset en fortsat betydelig produktionsværdi er blevet mindre væsentlig. Når målsætningen er at udvikle bæredygtige landdistrikter, er det derfor vigtigt at fokusere på at skabe alternative erhvervs- og beskæftigelsesmuligheder i landdistrikterne.

Der er således behov for i højere grad at få afdækket de særlige vilkår, der aktuelt gør sig gældende i landdistrikterne. Regeringen har derfor støttet etableringen af Center for Forskning og Udvikling i Landdistrikterne. Centrets formål vil være at fremme en bæredygtig udvikling i landdistrikterne med fokus på befolkningens levevilkår og den erhvervs-mæssige udvikling. Dette skal ske gennem en kombination af forskning, udvikling og formidling i et tæt samspil med brugere og relevante aktører på området.

I relation til strukturtilpasningerne i landbruget og landdistrikterne kan endvidere nævnes de muligheder, som ligger i støtte fra EU til gennemførelse af strukturpolitik. Fødevareministeriet har i denne sammenhæng udarbejdet en plan om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2000-2006, som har til formål at medvirke til at forbedre levevilkårene i landdistrikterne. Indsatsen sker dels ved at styrke jordbrugernes muligheder for fortsat at producere kvalitetsfødevarer under hensyntagen til dyrevelfærd og miljø, og dels ved at understøtte øvrige erhvervsaktiviteter uden for jordbrugserhvervet i landdistrikterne.

Med foranstaltningerne i Landdistriktsplanen etableres et fleksibelt instrument, der kan medvirke til at skabe grundlaget for en positiv udvikling i landdistrikterne, og som samtidig løbende kan tilpasses aktuelle behov og politiske

prioriteringer. Temaerne livskvalitet, effektivitet, natur og miljø i bred forstand indgår som konkrete tilbud til befolkningen i landdistrikterne.

En anden væsentlig udfordring for realiseringen af bæredygtige landdistrikter er, at der erhvervs-mæssigt sker en udnyttelse af de regionale og lokalt bundne ressourcer og kompetencer. Endvidere er det vigtigt, at også landdistrikterne får mulighed for at udnytte videnssamfundets vækstpotentiale. Især samspillet mellem erhvervslivet og de offentlige undervisnings- og forskningsinstitutioner spiller i denne sammenhæng en stor rolle.

Erhvervsstrukturen i landdistrikterne er domineret af små og mellemstore virksomheder. Uanset lokalisering er virksomhederne udsat for en konkurrence, der i stigende grad er flyttet ud af nærmiljøet og blevet til konkurrence på det globale marked. Derfor skal der sættes på produktudvikling, effektivisering og kompetenceudvikling. De nye teknologier skal tages i besiddelse både i produktindhold, produktion og dialog med omverdenen. I landdistrikterne skal der derfor indgås strategiske samarbejder om at tilvejebringe de bedst mulige udviklingsmuligheder for virksomhederne.

I denne sammenhæng kan nævnes EU's Mål 2 program, der overordnet sætter øget fokus på de regionale rammebetingelser for erhvervslivet ved blandt andet at sikre en koordineret erhvervs- og arbejdsmarkedspolitisk indsats. Endvidere fokuseres der på at bidrage til, at virksomhederne har adgang til viden, teknologi og uddannelse; faktorer der er afgørende for innovation og dermed for, at virksomhederne kan udvikle og klare sig i den globale konkurrence. Der gives i programmet særlig præference til små og mellemstore virksomheder. Inden for den beskrevne målsætning opereres der i programmet med et strategisk fokus på følgende temaer: Innovation, bæredygtighed, globalisering, koordinering samt borgernes/regionernes egne styrker og udviklingsmuligheder.

Landdistrikternes mulighed for at få del i videnssamfundets vækstpotentiale afhænger også af muligheden for at kunne tage del i netværks-samfundet, hvor viden, kommunikation og kompetenceudvikling får helt nye perspektiver i teknologiske netværk og netværk mellem mennesker.

De nye netværksteknologier giver borgere og virksomheder i de danske landdistrikter nye og bedre muligheder for at arbejde, kommunikere og handle – ikke bare med de nære omgivelser,